

[Villemoes.]

af vore Foranstaltninger er kommet lovlig sent, men jeg vover at paastaa, at Restriktioner, Maksimalpriser, Prisstop i det hele taget, herunder ogsaa Lønstop, er det virkelige væsentlige. Rigsdagen har jo allerede givet det høje Ministerium, navnlig den højtærede Handelsminister, store og udstrakte Bemyndigelser, saa at Regeringen kan disponere og bestemme paa en helt anden Maade end tidligere, og jeg tror, at flere Bemyndigelser kan faas, hvis det skulde vise sig at være nødvendigt.

I et lukket Marked som det danske med Pris- og Lønstop rigtigt udbygget skulde jeg mene, at man vilde være i Stand til at beherske de monetære Forhold og de forskellige Udsving, der kan blive Tale om. Hvordan er det for Resten med Engrospriserne? De er jo overhovedet ikke steget i lange Tider, heldigvis, siger jeg. Det er altsaa en Kendsgerning, at vi har fat i den rigtige Ende.

Med den Lovgivning, vi har, og med den Indstilling, som den lovgivende Forsamling har over for dette Spørgsmaal, kan jeg derfor ikke dele Frygten for de ledige Penges eventuelle fremtidige Udskejelser. Den Brøkdæl af de omtalte Folk, som vil skeje ud med de ledige Penge og placere dem paa „dum“ Maade, kan efter min Mening ikke betyde ret meget. Det offentlige bestemmer nu saavel som i Efterkrigstiden, hvilke Varemengder Danmark skal indføre, og hvilke Varemengder Danmark skal udføre.

Den Tilvækst af nye Penge, der Maaned efter Maaned pumpes ud af Nationalbanken i et som det synes stærkt stigende Omfang, kan selysagt ikke undgaa at give Stof til megen Eftertanke — vi er maaske nu oppe paa omkring 5 Mill. Kr. pr. Dag. Vi ved ogsaa, at Inflation, navnlig for den mindst modstandsdygtige Del af Befolkningen, er en af de største, ja, maaske den allerstørste økonomiske Ulykke, der kan ramme et Land, bl. a. fordi den naturnødvendigt før eller senere maa efterfølges af Deflation; det har vi ogsaa Erindring om her i vort lille Land, hvor det ikke var nogen helt behagelig Omgang, vi oplevede oven paa forrige Krig. Men jeg anerkender ikke, at det foreslaaede Lovkompleks er nødvendigt til at dæmme op mod Inflationen, og i Særdeleshed kan jeg ikke forstaa, at den tvungne Opsparing skulde have nogen som helst Relation til Spørgsmaalet Inflation. Jeg tvivler ogsaa om de foreslaaede Foranstaltningers heldige psykologiske Virkninger. Jeg er mere tilbøjelig til at tro, at man fra

Regeringens og Rigsdagens Side skulde være gaaet en helt anden Vej og have sagt til Befolkningen: Vi har efterhaanden faaet Hold i Tingene, og mangler vi endnu noget, vil vi have det. Saa vilde Befolkningen blive beroliget.

Et Lovkompleks som dette virker paa den Maade, at det gør Befolkningen urolig. Jeg fristes derfor til at sige, at i Stedet for, at der skabes Ro i Befolkningens Sind om denne Sag, kan man have grundet Formodning om, at Resultatet bliver netop det modsatte. Mon det ikke er saadan, at disse Forslag kan opskræmme? Der er saa ofte fra Regeringens og Rigsdagens Side opfordret til Opsparing, men mon ikke et Lovkompleks som dette kan faa den modsatte Virkning? Jeg haaber det ikke, men jeg frygter det. Tvangsopsparing kan let blive et tveægget Sværd og virke mod sin Hensigt.

Staten skal altsaa nu til at gemme Penge væk for disse ca. 30 000 Personer samt for vore Selskaber. Jeg har paa min Plads faaet en strengt fortrolig Betænkning, afgivet for 3 Maaneder siden af et Udvalg, som den højtærede Finansminister havde nedsat, og som bestaar af nogle af vore mest fremtrædende Folk paa det nationaløkonomiske Omraade. Da den er strengt fortrolig, skal jeg ikke omtale den ud over at sige dette, at jeg har kun set Betænkningen meget flygtigt igennem, men jeg har ikke kunnet se deri, at dette Udvalg har fundet paa denne uhyrlige Tanke om Tvangsopsparing fra Folk, der i Forvejen har det særdeles haardt skattemæssig set.

Paa Provisbankernes Aarsmøde foreleden i Odense udtalte Bankdirektør Olaf Nielsen fra Aalborg, at efter hans Formening — men det var vel et meget gammeldags Synspunkt — befandt Pengene sig bedre i Borgernes Lommer end i Statens. Det har været god Latin hidtil, men nu er det vist ikke holdbart længere, i hvert Fald ikke efter den højtærede Regerings Opfattelse. Jeg personligt er saa kættersk, at jeg antager, at denne Tvangsopsparing kan komme til at hemme den frivillige Opsparing, men som jeg allerede har sagt, og som jeg vil gentage: det foreliggende Lovforslag gaar jeg med til, ligesom mit Parti, men jeg gør det kun, fordi jeg ved, at vi har paataget os store Udgifter og Forpligtelser og derfor utvivlsomt faar Brug for mange Penge i den kommende Tid.

Da jeg ved, at Deputationer fra de interesserede Erhverv over for det Folketingsudvalg, der blev nedsat i Gaar, har fremført visse Ønsker, af hvilke ogsaa nogle er blevet